

Socialdepartementet

Lagrådsremiss Ett mer träffsäkert och korrekt bostadsbidrag, S2025/01299

Pensionsmyndigheten anser att det är positivt att bostadsbidraget blir mer träffsäkert då det, i regel, ska beräknas utifrån månadsvisa inkomstuppgifter med ledning av individuppgifter i arbetsdeklarationen.

Pensionsmyndigheten framhåller vikten av att regeringen skyndsamt ser till att motsvarande förändringar genomförs även för bostadstillägg till pensionärer (BTP) och äldreförsörjningsstöd (ÄFS) så att ett enhetligt system för beräkningen av bidragsgrundad inkomst (BGI) kan uppnås. Pensionsmyndigheten ser risker med ökad komplexitet för enskilda kring anmälningsskyldigheten, ökade felaktiga utbetalningar, ökade administrativa kostnader.

Anmälningsskyldighet och behovet av ett enhetligt regelverk för bidragsgrundande inkomst (avsnitt 4.2, Uppgift om inkomst av tjänst ska normalt hämtas från arbetsgivardeklarationer)

Enligt förslaget kommer BGI för bostadsbidrag beräknas utifrån arbetsgivardeklarationer på individnivå och utgå från tre månader som ramtid. Uppgifterna kommer att hämtas in direkt från Skatteverket, vilket minskar behovet för den enskilde att själv anmäla inkomstförändringar. Däremot kommer BTP och ÄFS fortsatt att grundas på en uppskattad årsinkomst och således utgå från den enskildes egna uppgifter. Den enskilde som löpande får BTP och ÄFS ska själv anmäla ändrade inkomster enligt 110 kap. 46 § SFB.

Skillnaderna i systematiken kommer att betyda att samma inkomster kan komma att behandlas på olika sätt. För den enskilde, särskilt de som mottar både bostadsbidrag och BTP och/eller ÄFS, skapas en otydlighet och svåröverskådlig situation. Risken är att enskilda felaktigt tror att inkomstuppgifter hanteras automatiskt även för BTP och ÄFS. Detta kan leda till att anmälningsskyldigheten inte fullgörs och att felutbetalningar uppstår. Förslaget innebär en ökad digitalisering, vilket är centralt för att utveckla administrationen av

Datum: 2025-09-24
Dok.bet PID290502
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2025–284

socialförsäkringsförmåner. Ökad tillgång till uppgifter inför beslut, om bland annat inkomster, är avgörande för Pensionsmyndighetens fortsatta digitaliseringsarbete avseende förmånerna BTP och ÄFS.

Mot denna bakgrund anser Pensionsmyndigheten att regeringen skyndsamt bör verka för att en motsvarande regeländring införs även för BTP och ÄFS. Ett enhetligt system för fastställande av BGI, som omfattar gällande för dessa närliggande förmåner, skulle minska riskerna för felaktiga utbetalningar, stärka rättssäkerheten, underlätta för de enskilda att förstå regelverket och uppfylla sin anmälningsskyldighet.

En viktig skillnad är att en betydande andel av de enskilda som mottar BTP och ÄFS har inkomster i form av tjänstepension och privata pensionsförsäkringar. Dessa inkomster framgår endast i arbetsgivardeklarationerna i vissa fall och saknas ofta helt. För att en motsvarande regeländring avseende fastställande av BGI ska få full effekt för BTP och ÄFS anser Pensionsmyndigheten att även dessa inkomster ska omfattas av arbetsgivardeklarationen. Pensionsmyndigheten föreslår därför att det införs en skyldighet att redovisa tjänstepensioner och pensionsförsäkringsutbetalningar i arbetsgivardeklarationerna. En sådan ordning skulle skapa ett enhetligt och heltäckande underlag, minska beroendet av manuella uppgifter samt effektivisera administrationen.

Behovet av maskinella omräkningar för Pensionsmyndigheten (avsnitt 4.3, Den bidragsgrundande inkomsten ska beräknas på inkomster under en ramtid om tre månader)

Enligt utredningens förslag ska bostadsbidrag räknas om månadsvis. Vilket betyder att även de förmåner som samordnas med bostadsbidraget såsom förmånerna BTP och ÄFS, som Pensionsmyndigheten administrerar, måste omräknas varje gång bostadsbidraget ändras.

De enskilda som får BTP och/eller ÄFS och samtidigt har bostadsbidrag kommer att få nya beslut mer frekvent, i vissa fall varje månad. Konsekvenserna för de enskilda och de administrativa konsekvenserna för Pensionsmyndigheten kommer att bero på hur många som samtidigt mottar både bostadsbidrag och BTP och/eller ÄFS. Även om antalet är begränsat, kommer konsekvenserna bli påtagliga för de drabbade.

För Pensionsmyndigheten innebär de ändrade reglerna en ökning av antalet omräkningar. Idag får Pensionsmyndigheten en maskinell impuls från

Datum: 2025-09-24
Dok.bet PID290502
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2025–284

Försäkringskassan när bostadsbidrag beviljas, ändras eller upphör. Varje ärende hanteras manuellt av en handläggare hos Pensionsmyndigheten. Ett månadsbaserat bostadsbidrag innebär att antalet impulser från Försäkringskassan kommer att öka kraftigt, vilket i sin tur ökar risken för att Pensionsmyndighetens omräkningar av BTP och ÄFS blir fördröjda. Detta kan i sin tur komma att leda till felutbetalningar. För att i möjligaste mån undvika denna risk behöver ett automatiserat systemstöd för denna typ av omräkning utvecklas. Kostnaden för att utveckla en maskinell hantering för omräkning av BTP och ÄFS uppskattas till ca 1 500 000 kronor.

I avsnitt 6.7.2 Pensionsmyndigheten anges att det totalt under 2023 var cirka 1 200 hushåll med bostadsbidrag som samtidigt hade BTP eller ÄFS, varav de flesta, 80 procent, hade BTP och eventuellt ÄFS. Vidare anges att av samtliga med BTP eller ÄFS var det 0,4 procent som hade bostadsbidrag. Pensionsmyndigheten har inte kunskap om hur dessa uppskattningar har tagits fram. Myndigheten vill dock nämna att antalet personer som har en pågående utbetalning av BTP och/eller ÄFS där det finns ett registrerat bostadsbidrag i beslutsunderlaget för det senaste beslutet, för antingen sökande eller medsökande, är 800 hushåll för juli 2025.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Anna Pettersson Westerberg efter föredragning av verksamhetsspecialist Matilda Larsson Tomsic. I den slutliga handläggningen har jurist Ylva Rosenkvist Sjögren, verksamhetsutvecklare Karin Jaretorp, tillförordnad avdelningschef Martina Irving samt tillförordnad avdelningschef Denana Löfgren deltagit. I beredningen av ärendet har även verksamhetsutvecklare Sara Strid och analytiker Stefan Granbom deltagit.

Anna Pettersson Westerberg

Matilda Larsson Tomsic